

11.11.2021

VK/115776/00.00.00.01/2021

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (Palkeet), bokföringsenheterna och de statliga fonderna utanför budgeten

Användning av betalkort samt kund-, bonus- och förmånskort

Enligt 24 c § i lagen om statsbudgeten (423/88) kan Statskontoret meddela föreskrifter om detaljer i fråga om skötseln av ämbetsverkens, inrättningarnas och utanför budgeten stående statliga fonders bokföring, betalningsrörelse och redovisning, samt om upprättandet av bokslut och andra funktioner och förfaringssätt inom ekonomiförvaltningen. Enligt 40 § i förordningen om statsbudgeten (1243/92) meddelar Statskontoret dessutom närmare föreskrifter om skötseln av bokföringsenheternas betalningsrörelse och nödvändiga föreskrifter och anvisningar om de system som används vid skötseln av betalningsrörelsen och löneuträkningen.

Statskontoret har idag meddelat en föreskrift om användning av betal-, kund-, bonus- och förmånskort.

Denna bestämmelse tillämpas på användning av

- statens betaltidskort, som ansökts om i bokföringsenhetens namn och som konkurrensutsatts centralt
- annat motsvarande betaltidskort (inkl. affärers specialkreditkort), som ansökts om i bokföringsenhetens namn
- kund-, bonus- och förmånskort jämte kundprogram, som ansökts om i bokföringsenhetens namn.

I finansministeriets anvisning om tjänsteresor och utnyttjande av stamkundsprogram (VN/14770/2021-VM-1, 1.6.2021) finns separata anvisningar om användningen av stamkundprogrammets och förmånsprogrammets förmåner under tjänsteresor.

Ikraftträdande

Denna föreskrift träder i kraft den 1 december 2021. Genom denna föreskrift upphävs Statskontorets föreskrift Användning av betalkort samt kund-, bonus- och förmånskort (VK/66195/00.00.00.01/2021) av den 17 juni 2021.

Mer information

Ytterligare information i frågor som berör denna föreskrift fås från Statskontorets division T3 – Ekonomi, kunskap och arbetsliv, tfn 0295 50 2000 eller e-post maksuliike(at)valtiokonttori.fi.

Divisionschef Lasse Skog
Betalningsrörelsechef Tarja Tapio

För kännedom:

Statens revisionsverk
Finansministeriet / BA

11.11.2021

VK/115776/00.00.00.01/2021

Innehåll

1	Definitioner	3
2	Prioritering av statens betaltidskort	3
3	Butikers specialkreditkort samt kund-, bonus- och förmånskort.....	3
4	Ansökan om och beviljande av betalkort.....	4
5	Ansökan om och beviljande av kund-, bonus- och förmånskort.....	4
6	Allmänna användningsprinciper	4
7	Betalkortets bruksgräns	5
8	Betalningsansvar för betalkort.....	5
9	Ansvar för användningen av betalkort och skyldigheter förknippade med användningen	5
10	Nätbetalning	5
11	Betaling med mobilapplikation	5
12	Kontantuttag.....	6
13	Reseförskott och förskott på dagtraktamente	6
14	Hantering och förvaring av inköpsverifikat	6
15	Förbindelse om användning av betalkort.....	6
16	Kortinnehavarens frånvaro under en längre tid.....	7
17	Utlämnande av betalkortsuppgifter	7
18	Utlämnande av uppgifter på kund-, bonus- och förmånskort.....	7
19	Returnering och uppsägning av betal-, kund-, bonus- och förmånskort	7
20	Övervakning.....	7
21	Förteckning över kort och förvaring av kortuppgifter	8

11.11.2021

VK/115776/00.00.00.01/2021

1 Definitioner

Betalkort är en allmän benämning på olika fysiska och virtuella kort avsedda för betalning och kontantuttag. Betalkortet innehåller alltid en betalningstillämpning.

Statens betaltidskort är ett betalkort som konkurrensutsatts centraliserat för staten.

En butiks specialkreditkort är ett fysiskt eller virtuellt betalkort som beviljats av en viss näringsidkare eller en viss affärskedja.

Ett kund-, bonus- och förmånskort är ett fysiskt eller virtuellt kort som har ett begränsat användningsområde och som kan ge rätt till rabatter eller andra förmåner på de ställen där kortet kan användas.

Ett kundprogram är ett avtal mellan en näringsidkare och en kund där näringsidkaren förbinder sig att på vissa villkor ge kunden olika förmåner i utbyte mot kundlojalitet. Kundprogrammet kan omfatta ett fysiskt eller virtuellt kund-, bonus- eller förmånskort.

2 Prioritering av statens betaltidskort

Statens betaltidskort som konkurrensutsatts centraliserat är det betalkortsalternativ som i första hand ska användas inom statsförvaltningen.

Om användningsområdet för statens betaltidskort visar sig vara otillräckligt med tanke på bokföringsenhetens verksamhet och det inte kan utvidgas inom skälig tid så att det motsvarar behovet, kan Statskontoret bevilja tillstånd för anskaffning och ibruktagande av ett annat betalkort.

Bokföringsenheten ska i sin ekonomistadga bestämma om ibruktagandet och användningen av statens betaltidskort och eventuella andra betalkort.

3 Butikers specialkreditkort samt kund-, bonus- och förmånskort

Butikers specialkreditkort kan användas i situationer där kortet i fråga är en förutsättning för att staten ska få en ekonomiskt betydelsefull rabatt eller förmån eller där betalningen av en nödvändig anskaffning förutsätter en butiks specialkreditkort (t.ex. oljebolagens servicestationer för yrkestrafik). Att ta i bruk butikers specialkreditkort förutsätter tillstånd av Statskontoret.

Kund-, bonus- och förmånskort jämte eventuella kundprogram kan vid behov användas i samband med betalningen av bokföringsenhetens utgifter, om det är en förutsättning för att få en ekonomiskt betydelsefull rabatt eller förmån.

Bokföringsenheten ska i sin ekonomistadga bestämma om ibruktagande, användning och övervakning av användningen av butikers specialkreditkort och kund-, bonus- och förmånskort jämte eventuella kundprogram som ansökts om i bokföringsenhetens namn.

11.11.2021

VK/115776/00.00.00.01/2021

4 Ansökan om och beviljande av betalkort

Om ansökan om och beviljande av betalkort till en statlig tjänsteman eller arbetstagare beslutar den bokföringsenhet i vilken tjänstemannen eller arbetstagen är anställd.

Betalkort beviljas enligt prövning av bokföringsenheten när det är nödvändigt för betalning av utgifter som skötseln av tjänste- eller arbetsuppgifter orsakar bokföringsenheten.

Det är möjligt att bevilja betalkort till statliga tjänstemän eller arbetstagare med fast anställning eller med ett tjänste- eller anställningsförhållande för viss tid på minst sex (6) månader. I undantagsfall kan bokföringsenheten efter eget gottfinnande bevilja betalkort även till en person med ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande som är under sex (6) månader, om användning av betalkort förutsätts för att ändamålsenligt sköta uppgifterna.

5 Ansökan om och beviljande av kund-, bonus- och förmånskort

Den bokföringsenhet där tjänstemannen eller arbetstagen är anställd beslutar om ansökan om kund-, bonus- och förmånskort jämte eventuella kundprogram.

Vid köp som betalas ur statens medel får man i regel använda endast kund-, förmåns- eller bonuskort jämte eventuella kundprogram som ansökts om i bokföringsenhetens namn. Vid köp som hänför sig till tjänsteresor iaktas finansministeriets anvisning om tjänsteresor och utnyttjande av stamkundsprogram (VN/14770/2021-VM-1, 1.6.2021).

6 Allmänna användningsprinciper

Betalkort som ansökts om i bokföringsenhetens namn och kontanta medel som lyfts med betalkortet får endast användas för att betala utgifter som skötseln av tjänste- eller arbetsuppgifter kräver. Betalkort får inte användas för betalning av privata utgifter.

Kortinnehavaren ska iaktta absolut noggrannhet i användningen av betalkort, i förvaringen av de säkerhetskoder som hänför sig till betalkortet, till betalkortets nummer och till användningen av betalkortet (till exempel PIN-koder och lösenord för nätbetalning) samt i hanteringen av verifikat.

Koden (PIN-koden) för betalkort som beviljats för en organisation eller ett fordon får endast överlåtas till personer som behöver kortet i sina tjänste- eller arbetsuppgifter. Den person till vilken bokföringsenhetens ansvarsperson lämnar ut uppgifterna ska förvara uppgifterna omsorgsfullt och han eller hon får inte överlåta dem vidare.

Bokföringsenheten ska utan dröjsmål och på behörigt sätt behandla eventuella påföljder av felaktig användning av betalkort på det sätt som situationen kräver. Köp som inte hör till staten tas ut av kortinnehavaren.

11.11.2021

VK/115776/00.00.00.01/2021

Eventuella avtalsrabatter och -förmåner som beviljats för köp med betalkort tillhör staten. Det är förbjudet att använda rabatter och förmåner för privata köp.

Om ett kund-, bonus- eller förmånkort jämte eventuella kundprogram används i samband med ett köp som betalas ur statens medel, tillfaller förmånerna som köpet ger upphov till staten. Det är förbjudet att använda rabatter och förmåner för privata köp.

7 **Betalkortets bruksgräns**

Bokföringsenheten ska för varje betalkort fastställa en bruksgräns i euro per månad. Då bruksgränsen fastställs ska det faktiska användningsbehovet beaktas. Bokföringsenheten ska också fastställa en gräns i euro för kontantuttag med betalkort, om innehavaren av ett betalkort ges tillstånd att lyfta kontanter med kortet.

8 **Betalningsansvar för betalkort**

Betalningsansvaret för ett betalkort ligger alltid hos den bokföringsenhet som beviljar kortet (organisationens betalningsansvar).

9 **Ansvar för användningen av betalkort och skyldigheter förknippade med användningen**

Ansvaret för användningen av ett betalkort ligger hos innehavaren av betalkortet eller den person, till vars förfogande betalkortet har ställts, och som beviljats för en organisation eller ett fordon.

Den som ansvarar för användningen av ett betalkort är skyldig att följa kortets användningsvillkor och anvisningarna för användningen av betalkort samt att agera på det sätt som förutsätts i dem.

Den som ansvarar för användningen av ett betalkort är skyldig att utan dröjsmål informera betalkortets utfärdare och en annan aktör som utsetts av den bokföringsenhet som beviljar betalkortet att betalkortet har förkommit.

10 **Nätbetalning**

Ett betalkort kan användas för nätbetalning endast via en krypterad nätförbindelse. Vid köp i nätbutiker ska man följa eventuella föreskrifter och anvisningar som betalkortets utfärdare, bokföringsenheten, Statskontoret och finansministeriet meddelat.

11 **Betalning med mobilapplikation**

Ett betalkort kan användas med en applikation som kan laddas ner i en smarttelefon eller annan terminal. Bokföringsenheten beslutar i vilken omfattning den tillåter användning av mobilapplikationer. Personalen ska instrueras att

11.11.2021

VK/115776/00.00.00.01/2021

följa de föreskrifter och anvisningar som betalkortets utfärdare, bokföringsenheten, Statskontoret och finansministeriet eventuellt meddelat.

12 Kontantuttag

Ett betalkort kan användas för kontantuttag om bokföringsenheten har gett kortinnehavaren tillstånd till detta och en gräns i euro för kontantuttag har fastställts för betalkortet.

Betalkortet får användas för kontantuttag endast i sådana fall där kortet inte kan användas som betalningsmedel för betalning av utgifter orsakade av tjänste- eller arbetsuppgifter och kortinnehavaren inte har fått förskott för detta ändamål. Kontantuttaget ska motsvara utgiften så exakt som möjligt.

Kontantuttaget ska förläggas så att det sker så nära den tidpunkt då kontanterna behövs som möjligt. Om mer kontanter har lyfts än vad som behövs för köpet, ska de resterande kontanterna utan dröjsmål returneras till bokföringsenheten.

13 Reseförskott och förskott på dagtraktamente

Betalkort får inte användas för att betala dagtraktamente och resepenning eller motsvarande ersättningar, eller för att betala reseförskott.

Enligt statens resereglemente (20 §) används statens betaltidskort för betalning av kostnader som föranleds av tjänsteresa. Tjänstemän och arbetstagare har rätt till förskott endast om de inte har fått statens betaltidskort till förfogande eller om man inte kan betala med betalkort i mållandet. Förskottet betalas på tjänstemannens eller arbetstagarens bankkonto.

14 Hantering och förvaring av inköpsverifikat

Kortinnehavaren är skyldig att utan dröjsmål se till att verifikat som hänför sig till användningen av ett betalkort förvaras och behandlas på det sätt som Statskontoret och bokföringsenheten bestämmer/ger anvisningar om.

15 Förbindelse om användning av betalkort

Innehavaren av ett betalkort som beviljats specifikt för denna person ska förbinda sig att iaktta de föreskrifter och anvisningar som gäller användningen av betalkortet. Förbindelsen ska alltid göras skriftligen och den ska undertecknas.

De som använder betalkort som beviljats för organisationer och fordon ska informeras om de centrala principerna för användningen av betalkorten och förbinda sig att följa dem.

Bokföringsenheten ska se till att den som ansvarar för förvaringen av ett betalkort som beviljats för en organisation för en förteckning över när och till vem kortet har överlämnats samt när kortet jämte inköpskvitton har returnerats.

11.11.2021

VK/115776/00.00.00.01/2021

16 Kortinnehavarens frånvaro under en längre tid

Om kortinnehavaren är ledig under en längre tid (t.ex. tjänstledig, alterneringsledig, föräldraledig) ska han eller hon överlämna betalkortet samt ett eventuellt kund-, bonus- och förmånskort till bokföringsenheten. Bokföringsenheten ska förvara korten i ett kassaskåp eller på någon annan motsvarande säker plats.

Om en längre ledighet varar ett (1) år eller längre ska betalkortet avslutas och förstöras. Kund-, bonus- och förmånskort kan förvaras i bokföringsenhetens kassaskåp eller på en motsvarande säker plats också i över ett (1) års tid.

Bokföringsenheten kan i sin ekonomistadga också bestämma om kortare tidsgränser.

17 Utlämnande av betalkortsuppgifter

Kortinnehavaren får inte överlåta betalkortet, betalkortets nummer eller betalkortets säkerhetskoder (till exempel PIN-kod och lösenord för nätköp) till en tredje part.

Kontokortsuppgifter får inte lämnas ut för enkäter eller förfrågningar om avsikten inte är att beställa eller köpa något.

18 Utlämnande av uppgifter på kund-, bonus- och förmånskort

Om övervakningen av användningen av ett kund-, bonus- och förmånskort förutsätter att kortets uppgifter, till exempel PIN-koden, överläts till den som vid bokföringsenheten ansvarar för övervakningen av användningen av ifrågavarande kort, är kortinnehavaren skyldig att lämna ut uppgifterna till den aktör som bokföringsenheten utsett. I övriga fall får uppgifter på kund-, bonus- och förmånskort inte lämnas ut till tredje part.

19 Returnering och uppsägning av betal-, kund-, bonus- och förmånskort

Betalkort samt kund-, bonus- och förmånskort som blivit obehövliga ska utan dröjsmål returneras till bokföringsenheten.

Den bokföringsenhet som beviljat kortet svarar för att kortet sägs upp och dras in. Kort som inte längre behövs ska förstöras på behörigt sätt.

20 Övervakning

Bokföringsenheten ska ordna övervakning av användningen av betalkort samt ge vägledning i användningen av kund-, bonus- och förmånskort så att den är ändamålsenlig. Användningen av betalkort övervakas genom att man sakgranskar köptransaktionerna på behörigt sätt och genom att man säkerställer att köptransaktionerna endast omfattar kostnader för tjänste- eller arbetsuppgifter och att eventuella kundförmåner, bonusförmåner samt andra förmåner som utnyttjats tillfaller staten. I situationer där kortinnehavaren inte ger en till-

11.11.2021

VK/115776/00.00.00.01/2021

räcklig redogörelse för användningen av ett betalkort ska bokföringsenheten ta ut oklara poster av kortinnehavaren.

Bokföringsenheten ska se till att personer som har rätt att använda kort förbinder sig att följa givna föreskrifter och anvisningar.

Vid eventuellt missbruk ska bokföringsenheten se till att kortinnehavaren returnerar betalkortet samt kund-, bonus- och förmånskortet till den instans som bokföringsenheten har utsett. Dessutom är bokföringsenheten skyldig att till följd av försummelse av tjänste- eller arbetsuppgifter vidta nödvändiga rättsliga åtgärder inbegripet brottsundersökning för att reda ut ett eventuellt brott mot tjänsteplikt eller annan överträdelse. Indrivningen och eventuella rättsliga åtgärder ska nämnas i den användarförbindelse som kortinnehavaren undertecknar i samband med ibruktagandet av betalkortet.

21 Förteckning över kort och förvaring av kortuppgifter

Bokföringsenheten ska föra en förteckning över betal-, kund-, bonus- och förmånskort som ansökts om i bokföringsenhetens namn. Förteckningen över statens betaltidskort görs i den webbtjänst som utfärdaren av betaltidskortet tillhandahåller. Förvaringen av förteckningarna över övriga betalkort samt kund-, bonus- och förmånskort ska ordnas så att endast personer som behöver uppgifter för sina tjänste- eller arbetsuppgifter har rätt att se dem.

Förteckningar över betalkort får inte överlåtas till aktörer utanför bokföringsenheten.